

Socialnämnden

Erika Brinkesjö
Kvalitetsutvecklare
erika.brinkesjo@ekero.se

PM - Intern kontroll 2022

Dnr SN22/25

Socialnämndens uppdrag

Socialnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att fullgöra kommunens uppgifter vad avser individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och insatser till personer med funktionsnedsättning. Inom ramen för kommunens flyktingmottagande har nämnden ansvaret för bosättning av nyanlända invandrare med uppehållstillstånd, för asylsökande ensamkommande barn samt ensamkommande barn med uppehållstillstånd. Uppdraget styrs av reglemente, mål, riktlinjer samt av lagstiftning.

Nämnden har att fastställa mål och riktlinjer för verksamheten, utarbeta förslag till budget inom anvisade ramar, besluta om långsiktig verksamhetsutveckling samt säkerställa att verksamheten är av god kvalitet.

Kvalitetssäkring

Socialnämndens uppdrag och ansvar för kvalitetssäkring och internkontroll regleras bland annat i Socialtjänstlagen och Kommunallagen.

Kommunallagen 6 kap § 7 som avser *"nämndens ansvar för verksamheten"* reglerar att nämnderna ska *"...se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt"*. Den interna kontrollen ska säkerställa att verksamheten bedrivs på ett säkert sätt med hög effektivitet inom lagstiftning och i enlighet med fastställda mål och riktlinjer.

Socialnämnden har fastställt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Ledningssystemet beskriver bland annat former för uppföljning och kontroll av mål och verksamhetsplanering, ekonomi och kvalitet. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet fastställt årligen en internkontrollplan för kontroller av processer och rutiner. Arbetet med internkontrollplanen har sin utgångspunkt från det av kommunfullmäktiges fastställda reglemente för internkontroll i Ekerö kommun (KFS 01:7).

Revisionens granskning av kommunstyrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll 2020.

Revisionen genomför varje år granskning av att kommunstyrelsen och nämnderna har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamhet och ekonomi med fokus på intern kontroll. I detta ingår system och verktyg för ledning, styrning, uppföljning, kontroll och rapportering.

Efter genomförd granskning för 2020 lämnar revisorerna följande övergripande rekommendationer till kommunstyrelsen och samtliga nämnder att:

- Säkerställa att indikatorerna som fastställs har tydliga och aktuella målvärden i syfte att underlätta uppföljning och bidra till transparens i bedömning av måluppfyllelse.
- Säkerställa att bedömningar per mål görs i syfte att underlätta uppföljning och bedömning.
- Säkerställa att åtgärder för öka måluppfyllelse eller för att uppnå budget i balans vidtas få avvikelser noteras. Alternativt, se över behov för att tydliggöra redovisning av vidtagna åtgärder för ökad måluppfyllelse eller budget i balans då avvikelse noteras.

Gällande socialnämnden;

- Sammantaget bedöms socialnämnden i rimlig grad verifiera att förvaltningen utförs på ett ändamålsenligt sätt under 2020. Majoriteten av målen bedöms som uppfyllda för helår 2020. Det noteras dock avsaknad av indikatorer eller målvärden i verksamhetsplanen.
- Internkontrollplanen utgår från bedömning av risk- och väsentlighet och den interna kontrollen har följts upp enligt plan. Den sammanfattande bedömningen är att den interna kontrollen delvis har varit tillräcklig under 2020. I återslag avseende socialnämndens mål anges överlag motivering till bedömd måluppfyllelse per indikator. Redovisningen kan med fördel förtydligas och i högre grad omfatta beskrivning av vidtagna samt planerade åtgärder för högre måluppfyllnad.

Under 2021 har revisionen genomfört en granskning av samverkan och förebyggande insatser gällande barn och ungas psykiska hälsa. I ett nuläge har revisionen ännu inte presenterat granskningen av kommunstyrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll för 2021.

Områden för den interna kontrollen

Mål och verksamhetsplanering

Former för uppföljning och kontroll

Risk inom området ”mål och verksamhetsplanering” är att verksamhetsutvecklingen inte sker som planerat och/eller att utveckling inte sker i riktning mot fastställda mål.

I verksamhetsredovisningarna (per mars och augusti) redovisas pågående verksamhetsutveckling i riktning mot målen. Bedömning av måluppfyllelse vilken inkluderar riskbedömning görs i verksamhetsredovisningen och efter årets slut i verksamhetsberättelsen. Uppföljning av mål sker genom indikatorer. Större pågående projekt och utvecklingsaktiviteter av särskild vikt rapporteras i separata ärenden till socialnämnden.

Nuläge

Socialnämnden fastställde i juni 2019 mål för perioden 2018–2022, vilka dels har sin utgångspunkt i de tolv målen från Ekeröalliansens politiska plattform, som antogs av kommunfullmäktige i april 2019, och dels i tre kompletterande mål framtagna av nämnden. De första tolv målen är formulerade med mål och indikatorer för måluppfyllelse medan de tre kompletterande är formulerade med mål och viljeinriktning. För dessa tre mål anger socialnämnden genom verksamhetsplanen för 2020–2022 prioriterade aktiviteter för att nå måluppfyllelse.

Bedömning av måluppfyllelse görs löpande. I verksamhetsredovisningen per augusti 2021 bedömdes måluppfyllelsen för de 15 mål som utgår från Ekeröalliansens plattform. Av dessa är tolv mål helt uppnådda, medan tre av målen är delvis uppnådda. Aktivt arbete pågår med samtliga delvis uppnådda mål.

Större projekt och/eller prioriterade utvecklings-/fokusområden har under året rapporterats separat till nämnden. Exempel på sådana redovisningar är *”fortsatt inriktning mot tidiga insatser i öppenvård för barn, unga och deras familjer samt utveckling av stöd till familjer i behov av omfattande insatser”, ”tillhandahålla stöd till personer med funktionsnedsättning som möjliggör för den enskilde att leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar”* och *”fortsatt fokus på integration och stöd till självständighet för nyanlända”*.

Bedömning inför 2022

Strukturer för löpande uppföljning av mål och verksamhetsplanering bedöms finnas i tillräcklig utsträckning, allt i enlighet med Ekerö kommuns styrsystem och socialnämndens ledningssystem. Större pågående projekt och utvecklings-/fokusområden av särskild vikt rapporteras som separata ärenden till socialnämnden.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms ytterligare former för uppföljningar eller kontroller därutöver inte vara motiverade 2022.

Ekonomi

Former för uppföljning och kontroll

Risk att inte budget kan kopplas till oförutsedda medborgarbehov, att beslutade kostnadsreduceringar inte ger effekt eller att beslutade investeringar blir dyrare än planerat. Riskbedömning görs i förslag till driftbudget.

Månadsvis uppföljning av ekonomi sker med redovisning av utfall och bedömning av resultatindikation för helåret. Vid två tillfällen (per mars och augusti) görs verksamhetsredovisningar vilka innehåller ekonomiskt utfall för perioden och ekonomisk prognos för helåret. Verksamhetsredovisningarna innefattar både drift- och investeringsbudget. Redovisning sker av volymer och nyckeltal.

Nuläge

Socialnämnden prognostiserar för 2021 ett positivt resultat. I förhållande till 2021 är ramen utökad med ca 9,6 mnkr. Vissa av socialtjänstens insatser är förenade med mycket stora kostnader där små avvikelser från budgetens volymantaganden kan medföra betydande ekonomisk påverkan. Osäkerhet finns även kring hur uppdrag och verksamhet kommer att påverkas med anledning av covid-19, inte minst med avseende på mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn ”.

Bedömning

Strukturer för löpande uppföljning av volym- och prisförändringar med ekonomiska konsekvenser finns inom ramen för Ekerö kommuns styrsystem/socialnämndens ledningssystem.

Månadsvis ekonomisk uppföljning, inklusive uppföljning av volymer ger tidigt underlag för vid behov av fördjupad analys av specifika områden. Denna månadsvisa ekonomiska avstämning avser både kostnader och intäkter.

I verksamhetsredovisningarna (per mars och augusti) redovisas både status vad gäller utvecklingsområden med förväntad ekonomisk effekt samt områden för risk. Vid behov fattar socialnämnden beslut om fördjupad uppföljning och åtgärder.

Med utgångspunkt från en bedömning av risk och väsentlighet bedöms uppföljningar eller kontroller 2022 därutöver inte vara motiverade.

Kvalitet

Former för uppföljning och kontroll

Risk kopplade till kvalitetsområden kan vara att myndighetsutövning i enskilda ärenden inte följer lagstiftning, riktlinjer eller rutiner. Det kan vara att den enskildes beslut inte verkställs inom skälig tid eller avse brister i kvalitet inom egen regi verksamheten.

Uppföljning i myndighetsutövning och utförandet av insatser sker löpande, genom bland annat stickprovskontroller av dokumentation, att utredning och beslut följer fastställda kriterier och riktlinjer. Uppföljning att den enskilde får sina behov tillgodosedda sker genom uppföljning av insatsen, bland annat genom genomförande-/vård, och behandlingsplaner.

Genom kvalitet-/avtalsuppföljningar sker uppföljning av att tjänsternas utförande i verksamheten lever upp till avtalsreglerade krav, att utföraren har arbetssätt och rutiner som säkrar en god kvalitet samt att verksamheten som helhet har en god kvalitet.

Nuläge

Socialnämndens internkontroll för 2021 innehåller tolv kontrollområden. Den genomförda kontrollen under året visar i allt väsentligt på att fastställda processer och rutiner följs.

Bedömning

Strukturer finns för löpande uppföljning och kontroll av verksamheten. Utifrån en bedömning av risk och väsentlighet föreslås internkontrollen för 2022 ske av nedan processer och kontrollområden.

- Äldre, rutin för avvikelserapportering av beställda insatser – *Ersättningsavstämning mot utförda insatser inom ordinärt boende.*
- Barn och unga, förhandsbedömningar av anmälan/inkommen på annat sätt – *Beslut om att inleda/inte inleda utredning fattas inom lagstadgad tid samt att träffa barn/ungdom/vårdnadshavare i samband med förhandsbedömning.*
- Barn och unga, uppföljning av placeringar – *Placerade barn och ungdomar får besök av socialtjänsten utifrån barnets behov i enlighet med lagstiftning samt att barn är delaktiga i övervägande/omprövning.*
- Barn och unga, genomförda utredningar inom lagstadgad tid – *Utredningar genomförs inom lagstadgad tid samt att utredningar kommuniceras till barn/ungdom utifrån ålder/mognad.*
- Vuxen-, mottagning- och öppenvården, våldsutövare och våldsutsatta vård och behandling – *Erbjuda samtliga våldsutövare och våldsutsatta vård och behandling samt verkställa beslut om vård och behandling för våldsutövare och våldsutsatta.*
- Öppenvården, barn och ungdomars delaktighet – *Att barn och ungdomar känner sig delaktiga i beviljad behandlingsinsats.*
- Individ- och familjeomsorgen, våldsutsatthet – *Att i samband med utredning fråga om våldsutsatthet.*
- Ekonomiskt bistånd, handlingsplan – *Upprättad handlingsplan finns i ärenden där individen är aktuell för en handlingsplan och som pågått sex månader eller längre.*

- *Dataskydd – Loggkontroll utförs med syfte att begränsa obehörigas tillgång till känsliga personuppgifter.*
- *Representation, kurser/konferenser och uppvaktning – Att redovisning sker enligt gällande regelverk.*
- *Dokumentation utförare, egen regi – Granskning av social dokumentation*
- *Avvikelse rapportering SoL/LSS/HSL – Kontroll att rapporterade avvikelser är utredda och åtgärdade samt kontroll att avvikelse rapporteringen sker enligt socialförvaltningens rutiner.*

Planerade kvalitets-/avtalsuppföljningar under 2022 avser:

- *Särskilt boende för äldre, HSL och SoL*
- *Bostad med särskild service och daglig verksamhet HSL och LSS*